

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
New Arts, Commerce, and Science College, Ahmednagar
(Autonomous)
(Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune)

National Education Policy (NEP)
Choice Based Credit System (CBCS)

Programme Skeleton and Syllabus of
B. A. Marathi (Minor)

Implemented from
Academic Year 2023-24

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
**New Arts, Commerce and Science College, Ahmednagar
(Autonomous)**

Board of Studies in Marathi

Sr. No.	Name	Designation
1.	Prof. Dr. Yelwande Laxmikant Ramesh	Chairman
2.	Dr. Sayyad Maheebub Bansibhai	Member
3.	Dr. Yethekar Navnath Suryabhan	Member
4.	Dr. Bhalsing Vaishali Srikrishna	Member
5.	Prof. Dr. Malunekar Machhindra Keruji	Member
6.	Asst. Prof. Langote Nilesh Madhukar	Member
7.	Prof. Dr. Rathod Rajaram Ginyandev	Academic Council Nominee
8.	Dr. Dhembare Ganpatrao Ramdas	Academic Council Nominee
9.	Prof. Dr. Pawar Dilip Pundlik	Vice-Chancellor Nominee
10.	Dr. Sinare Popat Yadav	Alumni
11.	Mr. Lanke Sudhir Anandrao	Industry Expert

1. Prologue/ Introduction of the programme:

महाविद्यालयाच्या मराठी विभागात प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक ज्ञान हे जिज्ञासा, निरीक्षण, प्रयोग, सर्जनशीलता, उपाययोजना व समस्या निराकरण अशा अध्ययन-अध्यापन सूत्रातून निर्माण झालेले आहे, हे लक्षात घेऊन हा अभ्यासक्रम तयार करित असताना काही आधारभूत तत्त्वे स्वीकारली आहेत.

नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची उद्दिष्टे प्रत्यक्षात अंमलात आणताना विद्यार्थीकेंद्री, आंतरविद्याशाखीय, रोजगाराभिमुख, कौशल्याधिष्ठीत असे भाषा व साहित्याचे अभ्यासक्रम निर्माण करणे गरजेचे आहे. तसेच जीवन कौशल्य विकासासाठी भाषा, साहित्य, कला ही माध्यमे अधिक परिणामकारकतेने समजावून घेणे आवश्यक झाले आहे. साहित्यिक क्षमता, भाषिक क्षमता वाढीसाठी, जीवनाच्या आकलनासाठी आणि प्रगल्भतेसाठी विद्यार्थी सिद्ध करणे; ही आजची गरज बनली आहे.

उपरोक्त सर्व बाबींचा विचार करून पुनर्रचित पदवी वर्गाच्या अभ्यासक्रमात नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाला अनुसरून मराठी विषयाच्या व्यतिरिक्त इतर विषयाचे अध्ययन करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना मराठी साहित्याच्या अभ्यासातून मराठी भाषा, मराठी संस्कृतीविषयी एक नवी दृष्टी प्राप्त होण्यासाठी पुढील बाबींचा विचार आवश्यक आहे.

- (1) मराठी साहित्याच्या अभ्यासातून आगामी काळासाठी नवीन कौशल्ये आत्मसात करणे.
- (2) मराठी साहित्याच्या अभ्यासाद्वारे विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाची जडणघडण करणे.
- (3) मराठी साहित्य विषयक आकलन, आस्वाद, मूल्यमापण क्षमता विकसित करणे.
- (4) विविध कौशल्ये आत्मसात करून विद्यार्थ्यांना व्यवसायाभिमुख बनविणे.
- (5) मराठी साहित्य आणि व्यावसायिक शिक्षणाद्वारे विद्यार्थ्यांमध्ये सचोटी व विश्वासार्हता निर्माण करणे.
- (6) विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास साधणे.

2. Programme Outcomes (POs)

1. आगामी काळासाठी नवीन कौशल्ये आत्मसात करता येतात.
2. व्यक्तिमत्त्वाची परिपूर्ण जडणघडण साधता येते.
3. विविध कौशल्यांच्या आधारे विद्यार्थी व्यवसायाभिमुख बनतो.
4. साहित्याच्या अभ्यासामुळे जीवन जाणिवे अधिक व्यापक बनतात.
5. वाङ्मयाच्या अभ्यासाने आपापसातील साहचर्य वाढीस लागते.
6. व्यावसायिक शिक्षणाच्या द्वारा विविध क्षेत्रांमध्ये प्रभुत्व निर्माण होते.
7. व्यावसायिक शिक्षणातून आर्थिक स्थैर्य प्राप्त होते.
8. सर्व शाखांमधील विद्यार्थ्यांना मराठी भाषा, मराठी साहित्य आणि मराठी संस्कृतीची नव्याने ओळख होते.
9. मराठी साहित्य आणि व्यावसायिक शिक्षणातून आवश्यक सचोटी व विश्वासार्हता वाढीस लागते.

Credit Distribution for B. A. including Major, Minor and OE and other courses.

	Type of Courses	III Yr	IV Yrs (Honours)	IV Yrs Research
Major Marathi	Discipline-Specific Courses (DSC)	46	74	66
	Discipline Specific Elective (DSE)	08	16	16
	Skill Enhancement Courses (SEC)	06	06	06
	Vocational Skill Courses (VSC)	08	08	08
	On-Job Training (OJT)	04	08	04
	Field Project (FP)	04	04	04
	Community Engagement and Service (CEP)	02	02	02
	Research project	00	00	12
	Research Methodology	00	04	04
	Total (I, II and III Year)	78	122	122
Minor	Minor	20	20	20
Other Courses	Open Elective (OE)/ Multidisciplinary Courses	12	12	12
	Indian Knowledge System	02	02	02
	Co-Curricular Courses	08	08	08
	Ability Enhancement Courses	08	08	08
	Value Education Courses	04	04	04
		Total	132	176

B. A. Programme Framework: Credit Distribution

			DSC	DSE	SEC	VSC	FP/ OJT /IN/CEP	IKS							
I	I	4.5	06	-	02	-	-		03	03		02	02	02	22
I	II	4.5	06	-	02	02	-	02	03	03	-	02	02	02	22
Exit Option: Award of UG Certificate in Major with 44 credits and an additional 4 credit core NSQF course /Internship or Continue with Major and Minor															
II	III	5.0	08	-	02	-	FP-02		03	03	-	02	02	-	22
II	IV	5.0	08	-	00	02	CEP-02		03	03	-	02	02	-	22
Exit Option: Award of UG Diploma in Major with 88 credits and an additional 4 credit core NSQF course /Internship or Continue with Major and Minor															
III	V	5.5	10	04	-	02	FP-02		04	-	-	-	-	-	22
III	VI	5.5	08	04	-	02	OJT-04		04	-	-	-	-	-	22
Exit Option: Award of 3-Yr UG Degree in Major and Minor with 132 credits or continue with Major for a 4-year Degree															
IV	VII	6.0	14	04	RM:04	-	-		-	-	-	-	-	-	22
IV	VIII	6.0	14	04	-	-	OJT-04		-	-	-	-	-	-	22
4-Yr UG Degree (Honours) with Major and Minor with 176 credits															
IV	VII	6.0	10	04	RM:04	-	RP-04		-	-	-	-	-	-	22
IV	VIII	6.0	10	04	-	-	RP-08		-	-	-	-	-	-	22
4-Yr UG Degree (Honours with Research) with Major and Minor with 176 credits															

B.A Programme Framework: Course Distribution

Year	Semester	Level	Major						Minor	OE	CC	AEC	VEC	Total
			DSC	DSE	SEC	VSC	FP/OJT /IN/CEP	IKS						
I	I	4.5	02	-	01	-	-	01	01	01	01	01	01	09
I	II	4.5	02	-	01	01	-	-	01	01	01	01	01	09
Exit Option: Award of UG Certificate in Major with 44 credits and an additional 4 credit core NSQF Course /Internship or Continue with Major and Minor														
II	III	5.0	03	-	01	-	01	-	01	01	01	01	-	09
II	IV	5.0	03	-	-	01	01	-	01	01	01	01	-	09
Exit Option: Award of UG Diploma in Major with 88 credits and an additional 4 credit core NSQF Course /Internship or Continue with Major and Minor														
III	V	5.5	03	01	-	01	01	-	01	-	-	-	-	07
III	VI	5.5	02	01	-	01	01	-	01	-	-	-	-	06
Exit Option: Award of 3-Yr UG Degree in Major and Minor with 132 credits or continue with Major for a 4-year Degree														
IV	VII	6.0	04	01	RM:01	-	-	-	-	-	-	-	-	06
IV	VIII	6.0	04	01	-	-	01	-	-	-	-	-	-	06
4-Yr UG Degree (Honours) with Major with 176 credits														
IV	VII	6.0	03	01	RM:01	-	01	-	-	-	-	-	-	06
IV	VIII	6.0	03	01	-	-	01	-	-	-	-	-	-	05
4-Yr UG Degree (Honours with Research) with Major with 176 credits														

Programme Framework (Courses and Credits): B. A. Marathi (Minor)

Sr. No.	Year	Semester	Level	Course Type	Course Code	Title	Credits
1.	I	I	4.5	MNR-1	BA-MR101T	मराठी कथा आणि भाषिक कौशल्ये	03
2.	I	II	4.5	MNR-2	BA-MR201T	मराठी एकांकिका आणि भाषिक कौशल्ये	03
3.	I	III	4.5	MNR-3	BA-MR301T	मराठी कादंबरी आणि भाषिक कौशल्ये	03
4.	I	IV	4.5	MNR-4	BA-MR401T	मराठी आत्मचरित्र आणि भाषिक कौशल्ये	03
5.	I	V	5.0	MNR-5	BA-MR501T	मराठी कविता आणि भाषिक कौशल्ये	04
6.	I	VI	5.0	MNR-6	BA-MR601T	मराठी निबंध आणि भाषिक कौशल्ये	04
							20

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
New Arts, Commerce and Science College, Ahmednagar
(Autonomous)
Syllabus
B. A. Marathi (Minor)

Title of the Course: मराठी कथा आणि भाषिक कौशल्ये								
Year: I				Semester: I				
Course Type	Course Code	Credit Distribution		Credits	Allotted Hours	Allotted Marks		
		Theory	Practical			CIE	ESE	Total
MNR-1	BA-MR101T	03	00	03	45	30	70	100

Learning Objectives:

1. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी साहित्यासंबंधी आवड निर्माण करून मराठी साहित्याचा परिचय करून देणे.
2. साहित्य आस्वादाची क्षमता विकसित करणे.
3. कथा या साहित्यप्रकाराचा परिचय करून देणे.
4. प्रमाण मराठी लेखनासाठी लेखन कौशल्यांचा परिचय करून देणे.

Course Outcomes (Cos)

1. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी साहित्यासंबंधी रूची निर्माण होते.
2. विद्यार्थ्यांना मराठी कथा या साहित्यप्रकाराचा परिचय करून दिला जातो.
3. विद्यार्थ्यांमध्ये साहित्य आस्वादाची डोळस क्षमता विकसित केली जाते.
4. विद्यार्थ्यांना सामाजिक दृष्टिकोनातून आधुनिक मराठी साहित्याचा अन्वयार्थ समजतो.
5. प्रमाण मराठी भाषा लेखनासाठी गुणवत्तापूर्ण लेखन कौशल्ये हस्तगत करता येतात.

Detailed Syllabus:

Unit I: कथा: स्वरूप व संकल्पना (१५)

1. कथा: स्वरूप व घटक
2. कथेचे प्रकार
3. कथा साहित्यप्रकाराची वाटचाल

Unit II: अभ्यासपुस्तक : समकालीन मराठी कथा - अक्षरबंध प्रकाशन, पुणे. (१५)

(संपादक : प्रा.डॉ. शिरीष लांडगे, प्रा.डॉ. दिलीप पवार, प्रा.डॉ. संदीप सांगळे)

Unit III: भाषिक कौशल्ये (१५)

1. प्रमाणभाषा विषयक लेखननियम परिचय
2. विरामचिन्हांचा भाषेतील वापर
3. मुद्रितशोधन

Suggested Readings/Material:

1. मराठी साहित्य प्रेरणा आणि स्वरूप, संपादक डॉ. गो. मा. पवार, डॉ. म. द. हातकणंगलेकर
2. साहित्यमूल्य आणि अभिरुची. डॉ. गो. मा. पवार
3. काही साहित्यिक काही साहित्यकृती. डॉ. भीमराव कुलकर्णी
4. साहित्य अध्यापन आणि प्रकार. वा. ल. कुलकर्णी गौरव ग्रंथ, संपादक श्री. पु. भागवत. डॉ. सुधीर रसाळ.
5. कथा : संकल्पना आणि समीक्षा, सुधा जोशी. मौज प्रकाशन
6. मराठी कथा विसावे शतक, संपादक के. ज. पुरोहित, सुधा जोशी व्यावहारिक मराठी, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन
7. साहित्यिक गौरी देशपांडे, डॉ. महादेव वाळुंज, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
8. बाबुराव बागुलांच्या कथेतील दलित, डॉ. राजाभाऊ भैलुमे
9. दलित व दलितेतरांची कथा एक अभ्यास, डॉ. श्रीराम गडकर
10. भाषा संचालनालय, महाराष्ट्र शासनाने प्रकाशित केलेले विविध कोश
11. मराठी शुध्दलेखन प्रदीप, मो.रा.वाळंबे, जुनी आवृत्ती, नितीन प्रकाशन, पुणे-३०
12. मराठी शुध्दलेखन प्रदीप, मो.रा.वाळंबे, संपा. अरुण फडके, पुणे-३०
13. मराठी लेखन मार्गदर्शिका, राज्य मराठी विकास संस्था, यास्मिन शेख
14. मराठी शब्दलेखन कोश, यास्मिन शेख, हर्मिस प्रकाशन, पुणे
15. शुध्दलेखन विवेक, डॉ. द.न.गोखले, सोहम प्रकाशन, पुणे-३०
16. मुद्रितशोधन, वाय.ए. धायगुडे, दि पूना प्रेस ओनर्स असोसिएशन
17. मराठी लेखनकोश, अरुण फडके, ढवळे प्रकाशन, मुंबई

**Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's
New Arts, Commerce and Science College, Ahmednagar
(Autonomous)**

Syllabus

B. A. Marathi (Minor)

Title of the Course: मराठी एकांकिका आणि भाषिक कौशल्ये								
Year: I				Semester: II				
Course Type	Course Code	Credit Distribution		Credits	Allotted Hours	Allotted Marks		
		Theory	Practical			CIE	ESE	Total
MNR-2	BA-MR201T	03	00	03	45	30	70	100

Learning Objectives:

1. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी साहित्यासंबंधी आवड निर्माण करून मराठी साहित्याचा परिचय करून देणे.
2. साहित्य आस्वादाची क्षमता विकसित करणे.
3. एकांकिका या साहित्यप्रकाराचा परिचय करून देणे.
4. नवसमाजमाध्यमांच्या लेखनासाठी व उपयोजनासाठी लेखन कौशल्यांचा परिचय करून देणे.

Course Outcomes (Cos)

1. विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी साहित्यासंबंधी रूची निर्माण होते.
2. विद्यार्थ्यांना मराठी साहित्याचा परिचय करून दिला जातो.
3. विद्यार्थ्यांमध्ये साहित्य आस्वादाची डोळस क्षमता विकसित केली जाते.
4. विद्यार्थ्यांना सामाजिक दृष्टिकोनातून आधुनिक मराठी साहित्याचा अन्वयार्थ समजतो.
5. विद्यार्थ्यांना एकांकिका या साहित्यप्रकाराचा परिचय होतो.
6. नवसमाजमाध्यमांच्या अभ्यासातून विविध उपयोजित कौशल्ये विद्यार्थ्यांना आत्मसात करता येतात.

Detailed Syllabus:

Unit I: **एकांकिका : स्वरूप व संकल्पना** (१५)

1. एकांकिका : स्वरूप 2. एकांकिका : घटक 3. एकांकिका : संहितामूल्य व प्रयोगमूल्य

१. Unit II: **अभ्यासपुस्तक : मराठी एकांकिका** (१५)

1. विठ्ठल तो आला आला – पु. ल. देशपांडे
पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे. (संपा. : प्रा.डॉ. शिरीष लांडगे, प्रा.डॉ.बाळकृष्ण लळित, प्रा.डॉ. भास्कर ढोके)

Unit III: **भाषिक कौशल्ये** (१५)

1. अर्जलेखन
2. स्वपरिचयपत्र
3. नवसमाज माध्यमांचा स्थूल परिचय (फेसबुक, ट्विटर, व्हॉट्स अप)

Suggested Readings/Material:

1. एकांकिका वाटचाल, संपादक श्री. रं. भिडे व इतर, सोमय्या पब्लिकेशन, मुंबई, १९६९.
2. निवडक मराठी एकांकिका संपादक सुधा जोशी, साहित्य अकादमी, दिल्ली, १९८३.
3. निवडक एकांकिका, वि.भा. देशपांडे, १९७७,
4. सर्वोत्कृष्ट मराठी एकांकिका, प्रभाकर नारायण परांजपे, सुपर्ण प्रकाशन, पुणे, १९४८.
5. मराठी एकांकिका: तंत्र व विकास, श्री. रं. भिडे, सुपर्ण प्रकाशन, पुणे,
6. एकांकिका विचार आणि सर्वोत्तम एकांकिका, जयंत पवार व इतर, नेहरू सेंटर प्रकाशन, मुंबई १९९३.
7. टॅक्स फ्री आणि इतर एकांकिका (प्रस्तावना), चंद्रशेखर फणसळकर, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे १९९५,
8. समग्र एकांकिका भाग १ व २. विजय तेंडुलकर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००४.
9. चतुरंग सवाई एकांकिका, संपादक चतुरंग परिवार, १९८८-२०१२ रौप्यमहोत्सवी वाटचाल विशेषांक.
10. व्यावहारिक मराठी, डॉ. कल्याण काळे, डॉ. दत्तात्रय पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे.
11. व्यावहारिक मराठी, डॉ. लीला गोविलकर, डॉ. जयश्री पाटणकर, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
12. व्यावहारिक मराठी, डॉ. सयाजीराजे मोकशी, प्रा. रंजना नेमाडे
13. व्यावहारिक, उपयोजित मराठी आणि प्रसारमाध्यमाची कार्यशैली, डॉ. संदीप सांगळे, डायमंड पब्लिकेशन, पुणे.
14. व्यावहारिक मराठी. डॉ. ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
15. व्यावहारिक आणि उपयोजित मराठी, डॉ. मनोहर रोकडे
16. मराठी भाषा उपयोजन आणि सर्जन, प्रा. सुहासकुमार बोबडे
17. पारिभाषिक संज्ञा कोश (इंग्लिश मराठी) डॉ. स्नेहल तावरे.
18. व्यावहारिक मराठी, संपादक डॉ. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे.
19. उपयोजित मराठी, डॉ. केतकी मोडक, प्रा. सुजाता शेणई, संतोष शेणई
20. व्यावहारिक मराठी. प्रकाश परब, मिथुन प्रकाशन, १८८९, डॉ.बिबली (पूर्व)
21. वेबसाईट, नरेंद्र आठवले/ सुजाता आठवले, वेदिका एन्टरप्रायजेस, पुणे
22. फेसबुकच्या जगात, नरेंद्र आठवले/ सुजाता आठवले, वेदिका एन्टरप्रायजेस, पुणे
23. सोशल मिडिया, योगेश बोराटे, अथर्व पब्लिकेशन
24. सायबर संस्कृती, रमेश वरखेडे